

STATUTEN van de IVe Internationale

Aangenomen door het
2^e wereldkongres in 1948

preambule I

De IVe Internationale brengt de historische belangen van het wereldproletariaat tot uitdrukking door zich te baseren op het programma en de organisatorische opvattingen van het revolutionaire marxisme zoals dat in verschillende historische perioden door de Eerste, Tweede en Derde Internationale is verdedigd.

Toen de Eerste Internationale in 1864 in Londen werd opgericht, luidden haar statuten:

"In aanmerking genomen:

"dat de emancipatie van de arbeidersklasse door de arbeidersklasse zelf veroverd moet worden;

"dat de strijd voor deze emancipatie van de arbeidersklasse geen strijd voor klasse-voorrechten en monopolies is, maar voor gelijke rechten en plichten, en voor de vernietiging van iedere klasse-heerschappij;

"dat de economische onderworpenheid van de arbeider aan de bezitters van de produktiemiddelen (d.w.z. van alle levensbronnen) de basis voor alle vormen van onderdrukking vormt - voor al het maatschappelijke leed, geestelijke armoede en politieke afhankelijkheid;

"dat de economische emancipatie van de arbeidersklasse overal het wezenlijke doel is, waaraan iedere politieke beweging, die een middel daarvoor is, ondergeschikt moet zijn;

"dat alle pogingen om dat doel te bereiken tot nog toe gestrand zijn door gebrek aan solidariteit tussen de arbeiders in de verschillende takken van de arbeid in elk land en door de afwezigheid van een broederlijk verbond tussen de arbeiders van de verschillende landen;

"dat de emancipatie géén lokale of nationale, maar een sociale taak is die alle landen omvat waarin de moderne maatschappij bestaat, en waarvan de oplossing afhangt van de theoretische en praktische samenwerking van de meest ontwikkelde landen;

"dat de tegenwoordig opnieuw opkomende beweging van de arbeidersklasse in de industriële landen van Europa enerzijds nieuwe hoop in ons wekt, maar ons anderzijds een ernstige waarschuwing geeft niet terug te vallen in voormalige dwalingen en ons oproept tot de onmiddellijke samenbundeling van de beweging, die tot nu toe géén samenhang vertonen."

De Eerste Internationale moest het toneel van de geschiedenis verlaten voordat hij de taak heeft kunnen vervullen, die hij zich gesteld had. Zijn vlag en zijn programma werden weer opgenomen door de Tweede Internationale, die in 1889 te Parijs opgericht werd, die plechtig op zich nam het werk van de Eerste Internationale te voltooien, en die in de tientallen jaren die volgden, de machtigste sociale beweging bijeenbracht, die men tot dan toe ooit gezien had.

Maar de historische periode werd gekenmerkt door een snelle ontwikkeling van het kapitalisme en een groei van de wereldmarkt, met voldoende winstmarges om forse hervormingen aan de arbeidersmassa's toe te staan.

Dit deed een gehele sociale laag, de "arbeidersaristokratie" ontstaan, die illusies had over de mogelijkheid van een hervorming van het kapitalisme en een vreedzame overgang naar het socialisme. Het konservatisme van deze sociale laag en zijn herziening van het marxisme brachten een reformistische degeneratie van de Tweede Internationale met zich mee, die zijn hoogtepunt bereikte op het moment waarop in 1914 de eerste imperialistische wereldoorlog uitbrak.

De Tweede Internationale toonde dat hij helemaal geen Internationale was, maar eenvoudig een federatie van nationale partijen, waarvan de leiders, - die het socialistische, internationalistische programma en hun eigen plechtige beloften verraadden, die zij menigmaal herhaald hadden - overliepen, naar hun eigen bourgeoisie.

De in 1919 te Moskou opgerichte Derde Internationale herstelde de principes van het proletarisch internationalisme en het revolutionaire marxisme, die hij korrekertoepaste in de periode van het verval van het imperialisme.

Zijn statuten verklaarden:

"de Kommunistische Internationale stelt zich ten doel de gewapende strijd voor de omverwerping van de internationale bourgeoisie, en het stichten van een internationale Sowjet-republiek, de eerste stap op weg naar de volkomen opheffing van iedere regeringsvorm. De Kommunistische Internationale beschouwt de diktatuur van het proletariaat als het enige beschikbare middel om de mensheid aan de verschrikkingen van het kapitalisme te ontrukken. En de Kommunistische Internationale beschouwt de macht van de Sowjets als de vorm van de diktatuur van het proletariaat, die de geschiedenis ons stelt;

"de Kommunistische Internationale ondersteunt, geheel en al en zonder voorbehoud, de veroveringen van de grote proletarische revolutie in Rusland, van de eerste socialistische revolutie in de geschiedenis, die overwonnen heeft en nodigt de proletariërs van de hele wereld uit dezelfde weg te volgen. De Kommunistische Internationale neemt op zich, met alle middelen die binnen het bereik van zijn macht liggen iedere socialistische republiek te ondersteunen, die gesticht zou worden, op welke plaats dan ook."

Maar de Derde Internationale volgde de Tweede in het degeneratieproces, hoewel door een aantal totaal andere historische oorzaken.

Als gevolg van het succes van de eerste proletarische revolutie, werd de Russische Kommunistische Partij de belangrijkste, overheersende sekte van de Derde Internationale. Omdat deze revolutie tot stand kwam in een achterlijk land en omdat er een enorme wanverhouding bestond tussen de behoeften en de kunsumptiemiddelen, groeide er een bureaucratie, die, ten gevolge van het uitblijven van de proletarische revolutie in andere landen, zich tenslotte meester maakte van de controle over het Sowjet-staatsapparaat en de Kommunistische Partij van de Sowjet Unie.

Door deze controle werd de Derde Internationale meer en meer eenvoudig een instrument voor de verdediging van de belangen van de Sowjet-bureaucratie buiten de U.S.S.R.

De strijd tegen de stalinistische deformatie van de politiek van Lenin, op nationale schaal in 1923 in Rusland begonnen door Leo Trotsky en de Linkse Oppositie, ontwikkelde zich tot 1928 en kreeg een internationale omvang in de vorm van een Internationale Linkse Oppositie die de naam aannam van Internationale Kommunisten Liga.

3

Ondanks de bureaucratistische roeyementen die door de huurlingen van het Kremlin uitgevoerd werden tegen de opposanten in alle sekties van de Komintern, ondanks de arrestaties en de moorden in de U.S.S.R., beschouwde de Internationale Kommunisten Liga, die dacht dat het nog mogelijk was de Komintern te hervormen, zichzelf alleen als een oppositie, en probeerde hij zich weer te voegen in de rijen van de verschillende nationale sekties.

Maar toen in 1933 de Kommunistische Partij Duitsland - machtig maar stalinistisch - die bedreigd werd door het aan de macht komen van Hitler, kapituleerde en het Duitse proletariaat de nederlaag en de slachting tegemoet liet gaan zonder het geringste teken voor een verenigde en georganizeerde strijd te geven, werd het duidelijk dat de hervorming van de Komintern voortaan niet meer mogelijk was. De Internationale Linkse Oppositie riep in september 1933 op om een IVe Internationale te vormen, die zijn oprichtingskonferentie in 1938 hield. Het kadaver van de IIIe Internationale werd tenslotte begraven in 1943 door een beveldschrift van Stalin.

Erfgenaam van de tradities en de principes van het revolutionair marxisme en het proletarisch internationalisme, stelt de IVe Internationale zich als doel om de taak van de socialistische wereldrevolutie te voltooien.

II

De mensheid heeft reeds het ekonomische ontwikkelingspeil bereikt, dat noodzakelijk en voldoende is voor de overgang van het kapitalisme naar het socialisme. Op wereldschaal bestaan de voorwaarden voor de socialistische organisatie van de maatschappij, voor een internationale planmatige produktie die meer op de konsumptie gericht is dan op een chaotische produktie uit winstooqmerk.

Het kritieke punt is in zekere zin daadwerkelijk overschreden. Als straf van de geschiedenis omdat de mensheid het socialisme nog niet heeft kunnen bereiken, zien we tegenwoordig delen van de wereld in verval raken, zoals Europa, dat daarvoor door de hoogste graad van ontwikkeling en industriële organisatie gekenmerkt werd. Verwoest door een reeks katastrofale oorlogen, hebben deze landen hun produktie en produktiviteit zien dalen, hun werkelijke rijkdom verkwist gezien, hun binnenlandse ekonomie en hun financiën zien ondergaan in een onontwarbare wanorde en hun bevolking op steeds lagere levensniveaux zien terugvallen.

Door te profiteren van de tijdelijke konjunktuur die door de oorlog en de onmiddellijk daarop volgende periode geschapen werd, hebben koloniale en semi-koloniale landen getracht een industrializatie te verwezenlijken, die vergelijkbaar zou zijn met die, welke de huidige imperialistische landen in het tijdvak dat het kapitalisme nog jong en in volle ontwikkeling was, hebben verwezenlijkt, om slechts tot de ontdekking te komen, dat ze te laat op het toneel der geschiedenis zijn verschenen; de weg is voor hen afgesloten en zij vallen in een krisis voordat hun ontwikkeling erg veel vorderingen heeft gemaakt. In het enige kapitalistische land dat uit de tweede imperialistische wereldoorlog met een enorm toegenomen produktiekapaciteit te voorschijn komt, bevestigen de verdedigers van het kapitalisme zelf, dat een aanstaande katastrofale krisis met alle gevolgen van dien, beperking van de produktie, werkloosheid, honger en ellende, zeker is.

Op deze helse realiteit biedt het kapitalisme geen ander antwoord dan een nieuwe wereldoorlog, die de mensheid bedreigt met een terugkeer tot de barbaarsheid, zo niet met een totale vernietiging.

De objektieve voorwaarden voor de socialistische revolutie zijn meer dan rijp. Als het wereldproletariaat, de enige vooruitstrevende klasse van de hedendaagse maatschappij, er niet in slaagt de proletarische wereldrevolutie te voltooien, zal de gehele beschaving en menselijke kultuur onvermijdelijk ten ondergaan.

De wil van de arbeidersmassa's ontbreekt niet.

In de laatste tientallen jaren hebben het wereldproletariaat en de onderdrukte koloniale massa's herhaalde malen getoond dat zij bereid zijn om moedig en opofferingsgezind de revolutionaire weg in te slaan, en om eens en voor altijd een eind te maken aan het imperialistische uitbuitingssysteem. In Duitsland, in China., in Spanje, in Frankrijk, in Griekenland, overal hebben de arbeiders zich van ganser harte in de strijd geworpen, maar zijn, iedere keer slechts tot een bloedige nederlaag gekomen, die te wijten is aan de verkeerde en verraderlijke leiding van de sociaal-demokratie en van de stalinistische bureaucratie.

Het spontane heldendom is op zichzelf evenmin voldoende als het bestaan van objektieve economische voorwaarden.

De hele geschiedenis heeft getoond, dat zonder de leiding van een revolutionaire partij geen enkele duurzame overwinning voor de arbeiders mogelijk is. De laatste verschrikkelijke twintig jaar hebben bewezen dat de verraderlijke gidsen, die de stalinistische onderdrukkers van Oktober zijn, de sociaal-demokratische verraders in het verraad geëvenaard en zelfs overtroffen hebben.

De historische crisis van de mensheid is dus de crisis van de leiding van het proletariaat; het historische alternatief, het internationale socialisme of de val in de barbaarsheid draait om de spil van de crisis van de revolutionaire leiding.

In ieder land moet de leiding van het proletariaat uit de handen gerukt worden van de kontrarevolutionaire sociaal-demokratie en van de stalinistische verraders. De boeien die zij gesmeed hebben om de arbeidersmassa's te binden en te verlammen moeten verbroken worden. Alleen door vastbesloten tegelijkertijd met het klassieke reformisme van de sociaal-demokratie en het stalinistische neo-reformisme te breken, kan het proletariaat van ieder land de revolutionaire partij opbouwen zonder welke geen enkele strijd voor het socialisme met sukses bekrond kan worden.

Maar tegenwoordig hebben de politiek en de economie van het kapitalisme, zijn macht, zijn krisissen, zijn oorlogen allen een internationaal karakter. De revolutionaire partij die zich tot doel stelt het kapitalisme omver te werpen, moet zelf ook internationaal zijn. Evenmin als zonder wereldrevolutie het socialisme niet gerealiseerd kan worden in één land, evenmin kan geen enkele nationale revolutionaire groepering zich ten volle ontwikkelen zonder een wereldpartij. Een dergelijke wereldpartij, een dergelijke Internationale kan geenszins een simpele samenvoeging van nationale partijen zijn, met verschillende programs, die enkel verenigd zijn door losse banden van federatieve aard, maar moet als wapen het internationale politieke program hebben, waarvan ieder nationaal program een aanpassing is aan de specifieke problemen van ieder volk. Noch de tijdelijke greep op de revolutionaire massa's, noch de materiële macht, of dat nu wel of niet staatsmacht is, noch een schitterende organisatie, noch een energieke aktiviteit, noch nauwgezette statuten kunnen een Internationale redden, wier principes en program verkeerd zijn en de toets der geschiedenis niet kunnen doorstaan.

De IVe Internationale, de direkte erfgenaam van alles wat revolutionair was in de Eerste, Tweede en Derde Internationale, heeft het program dat de toets der geschiedenis zal doorstaan. Hij baseert zich op de vier eerste kongressen van de Kommunistisch Internationale van Lenin en Trotsky, op alle programmatische dokumenten van de Internationale Linkse Oppositie, van de Beweging voor de Vierde Internationale, en op het Overgangsprogramma, dat op zijn eigen Oprichtingskonferentie in 1938 werd aangenomen: "De Doodsstrijd van het kapitalisme en de taken van de IVe Internationale."

Aldus bewapend, zal hij in staat zijn de grote, revolutionaire Internationale van de massa's tot stand te brengen, die als enige de arbeidersmassa's naar de wereldoverwinning van het socialisme kan leiden.

III

De partij is de belichaming van het program. Evenals de internationale aard van het kapitalisme een program van internationaal karakter eist, evenzo eist internationale uitbreiding van de arbeidersbeweging, dat de revolutionaire partij die zich tot doel gesteld heeft het kapitalisme omver te werpen, ook een wereldpartij is. Zijn strategie moet een internationaal karakter hebben, alle problemen insluiten en internationaal gekoördineerd zijn. Uit deze internationale strategie moeten alle nationale taktieken voortvloeien, aangepast aan de specifieke bijzonderheden van ieder volk. Daarom vereist dit een wereldorganisatie en een gecentralizeerde internationale leiding.

Daarom wordt het interne bestuur van de Vierde Internationale zowel op internationale als op nationale en lokale schaal bepaald door de principes en de praktijk van het democratisch-centralisme, d.w.z. de grootst mogelijke democratie in de interne discussie voor het uitwerken van een politieke lijn, en de sterkste discipline in de toepassing van deze lijn, als deze eenmaal bepaald is. Dit is niet eenvoudigweg een methode die de voorkeur verdient, maar een organizerisch principe. Als bolsjewistische partij heeft de Vierde Internationale niets gemeen met de opvattingen, waarvan reformistische en centristische organisaties het voorbeeld geleverd hebben en die neerkomen op een agglomeraat van autonomen partijen of groepen (met inbegrip van zo nu en dan verscheidene groepen in één land), met uiteenlopende politieke lijn.

Dergelijke organizerische opvattingen hebben een politieke en zelfs klasse-oorsprong. Zij kunnen misschien voldoen aan enige plaatselijk en tijdelijke behoeften van het proletariaat, maar missen het niveau van zijn historische taken.

Tegenover de federalistische organisatie-opvattingen, blijft de Vierde Internationale ondubbelzinnig op het standpunt staan van de bolsjewistische opvatting van één wereldpartij en een gecentralizeerde internationale leiding. Voor hem is de internationale politieke eenheid niet een decoratieve voorgevel maar het werkelijke middelpunt van zijn theoretische oogmerken en van zijn politiek. Hij eist dat het ideologische kader van de partij streng afgebakend is. Hij is niet voor een democratie in het abstracte, maar voor de gecentralizeerde democratie.

De eenheid van zijn inzichten wordt bereikt langs democratische wegen, door middel van een periodiek gehouden wereldkongres, dat samengesteld is uit afgevaardigden van zijn nationale secties en dat in de discussie een politieke meerderheidslijn opstelt en dat een stabiel Uitvoerend Komitee kiest, dat hoofdzakelijk wordt aangewezen, om deze lijn uit te voeren. De Vierde

0

Internationale vat de discussie niet op als een zuiver intellectuele oefening, maar als het middel om tot een beslissing te komen; omdat hij zichzelf beschouwt als een organisatie voor de actie.

In overeenstemming met de volkomen juiste algemene lijn van de "21 Voorwaarden" van de Komintern, bepaalt hij zijn eigen samenstelling en beperkt deze tot militanten van nationale sekties die zijn program en discipline aanvaarden en uitvoeren. Hij maakt een strikt onderscheid tussen leden en sympatisanten en in perioden van illegaliteit gaat zij over tot een zorgvuldige inkrimping van zijn structuur. Zijn politieke en organisatorische besluiten, die gebaseerd zijn op het gezag van zijn Wereldkongres dat democratisch gekozen is, zijn bindend voor alle sekties.

De noodzaak van een internationale gecentralizeerde leiding brengt een zware verantwoordelijkheid met zich mee voor degenen die daarvan deel uitmaken. De nationale sekties moeten, wanneer dat noodzakelijk is, erin toestemmen hun belangrijkste nationale leiders af te staan. Omdat het democratisch centralisme geen onbuigzaam schema is, moeten de leiders die door de Internationale zijn gekozen, terwijl zij zich inspannen om onder alle omstandigheden het juiste evenwicht te bewaren, rekening weten te houden met de noodzaak nu eens de nadruk te leggen op het centralistische aspekt, dan weer op het democratische aspekt, al naar de conjunctuur en de daaruit voortvloeiende taken. Dit brengt een korrekte en soepele toepassing met zich mee niet alleen van de lijn die door het wereldkongres bepaald is, maar ook van de statuten, waarvan de formulering noodzakelijkerwijs streng is.

Want een Internationale en het democratisch centralisme dat hij vertegenwoordigt worden niet in het leven geroepen door een simpel besluit, maar ontwikkelen zich dialektisch. Al hebben zij in de eerste plaats het politieke internationale program als basis, toch blijven hun groei en hun versterking een functie van de groei en de versterking van de nationale sekties en van de konstante vooruitgang van hun politieke homogeniteit.

Het politieke en morele gezag van de leidende centrale organen kan niet op bureaukratische wijze bepaald worden door willekeurige maatregelen, op papier, en kan niet bureaukratisch opgelegd worden. Het moet verkregen worden door middel van hun eigen aktiviteit. Zo moet het min of meer konkrete en gedetailleerde karakter van de statuten e exact de graad van centralizatie weerspiegelen die de Internationale bereikt heeft en die ze zal bereiken, in de periode tot het volgende wereldkongres, waar zij aan herziening onderworpen worden.

De huidige statuten van 1948 steunen op de principes en de analyse die hierboven vastgesteld zijn.

Uit dien hoofde weerspiegelen zij de grote vorderingen die de IVe Internationale gemaakt heeft sinds zijn oprichting tien jaar geleden.